

PA159, přednáška 3

28. 9. a 5. 10. 2007

Co jsme dělali minule...

- Popis AP notace + příklady
- Elementární složky protokolů pro zajištěný přenos
  - typy potvrzování
  - řízení toku (dle příjemce, dle kapacity sítě)
- TCP
  - základní chování
  - problémy na tlustých dlouhých linkách

... a co nás dnes čeká

- Verifikace protokolů v AP notaci
- Směrování
  - elementy směrovacích protokolů
  - distance vector protokoly
  - link state protokoly
- Běžné směrovací protokoly
  - OSPF, BGP

Verifikace protokolů

Verifikace protokolu

- Chceme dokázat žádané chování protokolu
- Minimalistická verifikace programů
  - anotace
    - kdykoli program dosáhne nějaké definované místo v kódu, hodnoty proměnných splňují nějaký predikát
  - ukončení
    - obecně nerozhodnutelné
- Minimalistická verifikace protokolů
  - uzávěra (closure)
  - opakování (recurrence)

Uzávěra (closure)

- stavový predikát r
  - vrací *true* nebo *false*
- r -stav
  - stav, v němž je hodnota predikátu r rovna *true*
- uzávěra
  - stavový predikát r je uzávěra iff
    - alespoň jeden stav protokolu P je r -stav
    - každý běh protokolu P začínající v r -stavu je **nekonečný** a všechny jeho stavy jsou r -stavy

Uzávěra (2)

- uzávěra r
  - definuje neprázdnou uzavřenou doménu běhu protokolu P
  - doména má alespoň jeden stav vyskytující se v protokolu nekonečněkrát

Opakování (recurrence)

- přechod (b, t)
  - b ... predikát obsahující pouze lokální proměnné procesu P
  - t ... akce téhož procesu P
  - (b, t) je **povoleno** ve stavu r iff $(b \wedge \text{stráž}(t)) = \text{true}$
- redukovaná množina přechodů
  - každý pár různých přechodů má různé akce
  - redukce: $(b_1, t), (b_2, t) \rightarrow (b_1 \vee b_2, t)$

Opakování (2)

- T ... redukovaná množina přechodů v P
 r ... uzávěra v P
- T se opakuje v P iff $\forall$ běhy (stav₁; akce₁; ...) kde stav₁ je r -stav splňují podmínsku:
 $\exists(b,t) \in T. \forall i. \exists j > i.$
 (b,t) je povoleno ve stavu stav_j a akce_j je t
- pokud se T opakuje uvnitř r v P a vykonávání P začíná v r -stavu, pak alespoň jeden přechod z T bude vykonáván nekonečněkrát

Verifikace

- Vlastnosti protokolu jsou popsány
  - r je uzávěra v P
  - T_1 se opakuje uvnitř P
  - ...
  - T_n se opakuje uvnitř P
- r definuje uzavřenou doménu běhu protokolu a T_i definují přechody, z nichž se alespoň jeden vyskytuje nekonečně často
- Tyto 2 vlastnosti potřebujeme ověřit.

Verifikace uzávěry

- Postup důkazu
  1. svědek (witness):
ukázat, že protokol P má r -stav
  2. živost (liveness):
dokázat, že pro $\forall r$ -stavy existuje alespoň jedna povolená akce
(což garantuje, že r -stav nemůže být koncovým stavem konečného běhu protokolu)
  3. stabilita (stability):
dokázat, že pokud je v r -stavu povolená nějaká akce, pak tato akce vede do r -stavu

Verifikace opakování

- Komplement $T \equiv \sim T$
  - pro redukovanou množinu přechodů T
  - $\sim T = \{ (\sim b, t) \mid \exists \text{ přechod } (b, t) \text{ v } T \} \cup \{ (\text{true}, t) \mid \forall t, \text{ pro něž není přechod v } T \}$
- Ohodnocovací funkce f pro r -stavy
  - $f \in N$ pro $\forall r$ -stavy
  - $f(s) = k; \exists s \rightarrow s'; s, s' \dots r$ -stavy
přechod snižuje f iff $f(s') < k$
přechod zvyšuje f iff $f(s') > k$

Verifikace opakování (2)

- Postup důkazu:

1. žádný návrat (no-retreat):

je-li v $\sim T$ povolen přechod v r -stavu procesu P,
potom jeho provedení nezvýší f

2. postup (progress):

pro $k > 0$:

$\exists$ přechod v T, který je povolen v každém r -stavu
kde $f=k$

nebo

$\exists$ přechod v $\sim T$, který je povolen v každém r -stavu
kde $f=k$ a jeho vykonání snižuje f

Verifikace opakování (2)

- 3. závěr (conclusion)
dokázat, že pro každý r-stav $f=0$, $\exists$ přechod v T , který je povolen
- kombinace 1. a 2. říká, že v r-stavu $f>0$ buď bude vykonán nějaký přechod v T , nebo bude sníženo f
- kombinace 1. a 3. říká, že pro r-stav $f=0$ bude vykonán přechod v T
- ohodnocovací funkci je možné rozšířit i na vektor přirozených čísel

Verifikace v případě výskytu chyb

- Typy chyb: přeuspořádání, poškození nebo ztráta dat
  - chyby jsou definované jako akce
- Verifikace zůstává stejná
- Přibývá verifikovat stabilitu pro výskyt chyb
  - pokud je v r -stavu definována akce nebo chyba, tak jak pod akcí tak i pod chybou musí protokol P přejít do r -stavu

Příklad

- Převrácené kódování Manchester

```

process p

inp data : array [0..1] of integer

var i : integer

begin

    true -> if data[i] = 0 -> send 0 to r;
        send 1 to r;
    || data[i] = 1 -> send 1 to r;
        send 0 to r;

    fi;
    i := i + 1;

end

```

Příklad (2)

```
process q

var rcvd : array [0..1] of integer
    j : integer,
    first : boolean,      {first := true}
    b : 0..1

begin
    rcv b from p ->
        if first ->
            rcvd[j], j, first := b, j+1, false;
        || ~first ->
            first := true;
    fi;
end
```

Příklad (3)

- Stavový predikát

$r =$

$(\text{first} \wedge \text{dbl.c} \wedge \text{seq.(data, i-1)} = \text{seq.(rcvd, j-1); even.c})$

$\vee$

$(\neg \text{first} \wedge \neg \text{dbl.c} \wedge \text{seq.(data, i-1)} = \text{seq.(rcvd, j-1); odd.c})$

- c ... obsah ch.p.q

$\text{dbl.c} = \text{true iff } \#\text{ch.p.q} = 0 \vee \#\text{ch.p.q} \bmod 2 = 0$

$\text{dbl.c} = \text{false iff } \#\text{ch.p.q} \bmod 2 = 1$

Příklad (3)

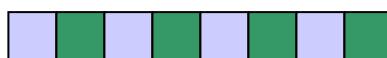
- Stavový predikát

$r =$

$(\text{first} \wedge \text{dbl.c} \wedge \text{seq.(data, i-1)} = \text{seq.(rcvd, j-1); even.c})$

$\vee$

$(\neg \text{first} \wedge \neg \text{dbl.c} \wedge \text{seq.(data, i-1)} = \text{seq.(rcvd, j-1); odd.c})$

c	$\emptyset$	b2	x;b2;b1
even.c	$\emptyset$	-	even.x;b1
odd.c	-	b2	odd.x;b2

Příklad (3)

- Stavový predikát

$r =$

$(\text{first} \wedge \text{dbl.c} \wedge \text{seq.(data, i-1)} = \text{seq.(rcvd, j-1); even.c})$

$\vee$

$(\neg \text{first} \wedge \neg \text{dbl.c} \wedge \text{seq.(data, i-1)} = \text{seq.(rcvd, j-1); odd.c})$

- $\text{seq.(y, k-1)} = \text{empty}$

pro $k=0$

$\text{seq.(y, k-1)} = y[0]; \dots; y[k-1]$

pro $k>0$

Příklad (4)

- Podmínka svědka (tj. existuje r -stav):
první stav:
 $(i = 0 \wedge \#ch.p.q = 0 \wedge j = 0 \wedge \text{first})$
... splňuje
- Podmínka živosti:
akce v procesu p je vždy aktivována
- Podmínka stability
proces p má akci, která nemůže negovat r
proces q vždy splňuje jeden ze dvou termů

Příklad (5)

- Definice T:

$$T = \{ (\text{first}, t.q) \}$$

$t.q$ ... je jediný přechod v q

- Komplement: $\sim T = \{ (\sim \text{first}, t.q) , (\text{true}, t.p) \}$

- Ohodnocovací funkce

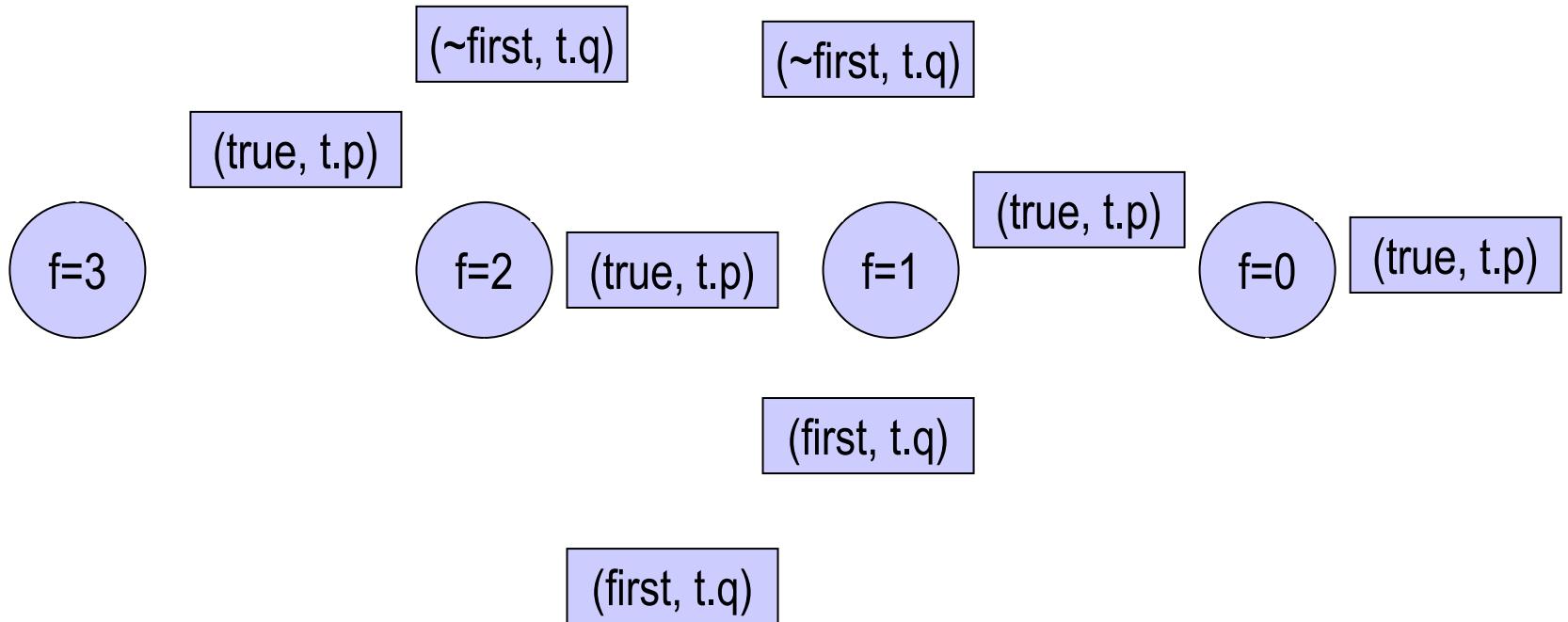
$f = 0 \text{ if } r \wedge \text{first} \wedge \#\text{ch.p.q} > 0$

$1 \text{ if } r \wedge \text{first} \wedge \#\text{ch.p.q} = 0$

$2 \text{ if } r \wedge \sim \text{first} \wedge \#\text{ch.p.q} > 1$

$3 \text{ if } r \wedge \sim \text{first} \wedge \#\text{ch.p.q} = 1$

Příklad (6)

Příklad (6)

- Podmínka žádného návratu:
splněna - pouze přechody z T zvětšují f
- Podmínka postupu:
splněna - čtyři přechody nahore
- Podmínka závěru:
splněna, dva přechody dole

Elementy směrování

Hierarchické směrování

- Dělení adres:
oblasti (region) - obvody (district) - procesy
- $\text{rgn}[x]$ definuje souseda, přes nějž se dostanu do regionu x
 $\text{dstr}[y]$ definuje souseda, přes nějž se dostanu do obvodu y
 $\text{prs}[z]$ definuje souseda, přes nějž se dostanu do procesu z
  - každý proces jednoznačně definován trojicí (region, obvod, proces)
- $\text{up}[k]$ definuje, jestli je soused k naživu

Hierarchické směrování (2)

```
process p [i: 0..m-1, {i is the process region}
           j: 0..n-1, {j is the process district}
           k: 0..r-1 {k is the process}
           ]

inp N      : set {[i',j',k'] | p[i',j',k'] is a neighbor of p[i,j,k]},
    up     : array [N] of boolean,
    rgn   : array [0..m-1] of N,
    dstr  : array [0..n-1] of N,
    prs   : array [0..r-1] of N
var x : 0..m-1,
    y : 0..n-1,
    z : 0..r-1
par q : N

begin
    true -> {generate a data(x, y, z) msg and route it}
              x, y, z := any, any, any;
              RTMSG

    || rcv data(x,y,z) from p[g] ->
       {route the received data(x, y, z) msg}
       RTMSG
end
```

RTMSG

```
if x/=i ∧  
  up[rgn[x]] ->  
    send data(x, y, z) to p[rgn[x]]  
  ~up[rgn[x]] ->  
    {nonreachable dest.} skip  
  x=i ∧ y/=j ∧  
    up[dstr[y]] ->  
      send data(x, y, z) to p[dstr[y]]  
  x=i ∧ y/=j ∧  
    ~up[dstr[y]] ->  
      {nonreachable dest.} skip  
  x=i ∧ y=j ∧ z/=k ∧ up[prs[z]] ->  
    send data(x, y, z) to p[prs[z]]  
  x=i ∧ y=j ∧ z/=k ∧ ~up[prs[z]] ->  
    {nonreachable dest.} skip  
  x=i ∧ y=j ∧ z=k  
    ->  
    {arrived at dest.} skip  
fi
```

Použití implicitní brány

```
if gtwy = k -> RTMSG
[] gtwy /= k ->
    if (x/=i ∨ y/=j) ∧ up[prs[gtwy]] ->
        send data(x, y, z) to p[prs[gtwy]]
    [] (x/=i ∨ y/=j) ∧ ~up[prs[gtwy]] ->
        {nonreachable} skip
    [] (x=i ∧ y=j) ∧ z=k -> {arrived} skip
    [] (x=i ∧ y=j) ∧ z/=k ∧ up[prs[z]] ->
        send data(x, y, z) to p[prs[z]]
    [] (x=i ∧ y=j) ∧ z/=k ∧ ~up[prs[z]] ->
        {nonreachable} skip
fi
fi
```

Náhodné směrování

- Příklad se směrovací tabulkou, kde pro každý cíl máme 2 možné uzly, přes něž se bude posílat
 $rtb[d, 0] = \text{nejaky\_soused1}$
 $rtb[d, 1] = \text{nejaky\_soused2}$

Náhodné směrování (2)

```
process p [i: 0..n-1]

const hmax

inp N      : set { g | p[g] is a neighbor of p[i] },
    up     : array [N] of boolean,
    rtb   : array [0..n-1, 0..1] of N
var x : 0..1,           {random choice}
    d : 0..n-1,           {ultimate destination}
    h : 0..hmax          {# hops remaining = TTL}
par q : N

begin
    true                      -> d, h := any, any;
                                RTMSG

    ||      rcv data(d, h) from p[g]      -> RTMSG
end
```

RTMSG

```
if d=i                                -> {arrived at dest.} skip
[] d/=i ∧ h=0                          -> {nonreachable dest.} skip
[] d/=i ∧ h>0 ∧ (d in N ∧ up[d])     ->
                                         send data(d, h-1) to p[d]
[] d/=i ∧ h=1 ∧ ~(d in N ∧ up[d])    ->
                                         {nonreachable dest.} skip
[] d/=i ∧ h>1 ∧ ~(d in N ∧ up[d])    ->
  x := random;
  if up[rtb[d, x]]                  ->
    send data(d, h-1) to p[rtb[d, x]]
    [] ~up[rtb[d, x]] ∧ up[rtb[d, 1-x]] ->
      send data(d, h-1) to p[rtb[d, 1-x]]
    [] ~up[rtb[d, x]] ∧ ~up[rtb[d, 1-x]] ->
      {nonreachable dest.} skip
  fi
fi
```

Distribuované směrování

- $rtb[d]$ nejlepší soused pro směrování zprávy do $p[d]$
 $cost[d]$ počet skoků při poslání zprávy přes $p[rtb[d]]$
- počet procesů v síti je n , číslováno $0..n-1 \Rightarrow$ nekonečno můžeme definovat jako n
- demonstrujeme na síti se všemi hranami ohodnocenými 1
- = distance vector směrování (např. RIP, BGP)

Distribuované směrování (2)

```
process p [i: 0..n-1]

inp N      : set { g | p[g] is a neighbor of p[i] },
    up     : array [N] of boolean
var rtb      : array [0..n-1] of N,
    cost, c    : array [0..n-1] of 0..n,
    d          : 0..n-1,
    f, h       : N,
    finish     : boolean
par q : N

begin
    true                                -> d := any, any;
                                            RTMSG

    ||   rcv data(d) from p[g]           -> RTMSG
    ||   true                            -> SNDCOST
    ||   rcv upd(c) from p[g]           -> UPDRTB

end
```

RTMSG

```
if d=i                               -> {arrived} skip  
    || d/=i ∧ (cost[d]<n ∧ up[rtb[d]])   ->  
        send data(d) to p[rtb[d]]  
  
    || d/=i ∧ ~ (cost[d]<n ∧ up[rtb[d]])  ->  
        {nonreachable} skip  
fi
```

SNDCOST

- funkce NEXT(N, h) vrací následující prvek z množiny N po prvku h (umí množinou cyklit)
- h je libovolný prvek z N

```
f := NEXT(N, h);

do f /= h    ->
    if up[f]          -> send upd(cost) to p[f]
    || ~up[f]         -> skip
    fi; f := NEXT(N, f)
od;

if up[h]          -> send upd(cost) to p[h]
|| ~up[h]         -> skip
fi
```

UPDRTB

- Aktualizace rtb[] a cost[]

```
d, finish := 0, false;

do ~finish ->
    if (d=i)          -> cost[d] := 0
    || (d/=i) ∧
        (rtb[d]=g ∨ cost[d]>c[d]+1 ∨ ~up[rtb[d]]) ->
            rtb[d], cost[d] := g, min(n, c[d]+1)
    || (d/=i) ∧
        ~(rtb[d]=g ∨ cost[d]>c[d]+1 ∨ ~up[rtb[d]]) ->
            skip
    fi;

    if d < n-1      -> d := d+1;
    || d = n-1       -> finish := true
    fi
od
```

Backward learning routing

```
process p [i: 0..n-1]

const hmax, vmax

inp N      : set { g | p[g] is a neighbor of p[i] },
    up     : array [N] of boolean
var rtb      : array [0..n-1] of N,
    cost     : array [0..n-1] of 0..n-1,
    valid    : array [0..n-1] of 0..vmax,
    src, dst   : 0..n-1,
    h         : 0..hmax,          {#hops travelled}
    x, y       : N,              {random neighbors}
    flag      : boolean

par q : N

begin
    true           -> src, h, dst := i, 0, any; RTMSG
    || rcv data(src, h, dst) from p[g]      -> RTMSG; UPDRTB
    || true          -> UPDRTB'
end
```

RTMSG

```
if dst=i                      -> {arrived} skip
| dst/=i ∧ h=hmax             -> {nonreachable} skip
| dst/=i ∧ h<hmax ∧ (dst in N ∧ up[dst]) ->
| | | send data(src, h+1, dst) to p[dst]
| dst/=i ∧ h=hmax-1 ∧ ~(dst in N ∧ up[dst]) ->
| | | {nonreachable} skip
| dst/=i ∧ h<hmax-1 ∧ ~(dst in N ∧ up[dst]) ->
| | if up[rtb[dst]]           ->
| | | send data(src, h+1, dst) to p[rtb[dst]]
| | | ~up[rtb[dst]]          ->
| | | | x := random;
| | | | y := NEXT(N, x);
| | | | do ~up[y] ∧ y/=x   -> y := NEXT(N, y) od;
| | | | if up[y]            ->
| | | | | send data(src, h+1, dst) to p[y];
| | | | | rtb[dst], cost[dst], valid[dst] := y, n-1, 0
| | | | ~up[y]              -> {nonreachable} skip
| | fi
fi
```

UPDRTB

```
if cost[src]>=h           ->
    rtb[src], cost[src], valid[src] := g, h, vmax

[] cost[src]<h           -> skip

fi
```

UPDRTB'

```
flag, dst := true, 0;

do flag ->
    valid[dst] := max(0, valid[dst]-1);

    if valid[dst]=0          -> cost[dst] := n-1
    if valid[dst]/=0        -> skip
    fi;

    if dst < n-1      -> dst := dst+1
    if dst = n-1       -> flag := false
    fi

od
```

Udržování topologie

- procesy si posílají zprávy $st(cislo\_procesu, up\_pole, casova\_znacka)$
- pro proces i
  - $net[k,l] = \text{true}$ iff $k-l$ jsou sousedi a spoj $k-l$ obousměrně funguje
  - $vp[j] = \text{true}$ iff $i-j$ jsou sousedi a $up[j] = \text{true}$
  - $ts[j] = \text{maximální časová značka zprávy } st(j, \dots)$

Udržování topologie (2)

```
process p [i: 0..n-1]

inp N      : set { j | p[j] is a neighbor of p[i] },
    up     : array [N] of boolean
var net      : array [0..n-1, 0..n-1] of boolean,
    vp      : array [0..n-1] of boolean,
    ts      : array [0..n-1] of integer,
    f, h : N,
    m      : 0..n,
    k      : 0..n-1,
    t      : integer
par q : N

begin
    true      ->
        ts[i], m := ts[i]+1, 0;
        do m<n   ->
            if (m in N ∧ up[m]) ->
                net[m,i], net[i, m], vp[m] :=
                    true, true, true
            [] ~ (m in N ∧ up[m]) ->
                net[m,i], net[i, m], vp[m] :=
                    false, false, false
            if; m := m+1
od
```

Udržování topologie (3)

```
    h := NEXT(N,f);
    do h/=f  ->
        if up[h]  ->  send st(i, vp, ts[i]) to p[h]
        || ~up[h]  ->  skip
        fi; h := NEXT(N, h)
    od
    if up[f]  ->  send st(i, vp, ts[i]) to p[f]
    || ~up[f]  ->  skip
    fi;
|| recv st(k, vp, t) from p[g]  ->
    if ts[k] >= t  ->  skip
    || ts[k] < t  ->
        ts[k], m := t, 0;
        do m<n  ->  net[m,k], net[k,m], m := vp[m], vp[m], m+1 od
        h := NEXT(N, g);
        do h/=g  ->
            if up[h]  ->  send st(k, vp, t) to p[h]
            || ~up[h]  ->  skip
            fi; h := NEXT(N, h)
        od
    fi
|| recv error from p[g]  ->  skip
end
```

Směrování v Internetu

Základní úrovně směrování v Internetu

- Směrování v podsítích/lokálních sítích
- Směrování v autonomních systémech
- Směrování mezi autonomními systémy
- Páteřní směrování
  - páteř (backbone) je soubor speciálních směrovačů, které znají cestu do každé podsítě na Internetu (v rámci agregace adres)

Směrování v lokální síti

- IP.s - adresa odesílatele
M.s - maska sítě odesílatele
IP.d - adresa cíle

```
if (IP.s and M.s) = (IP.d and M.s) ->
    {local delivery}
[] (IP.s and M.s) /= (IP.d and M.s) ->
    {use routing table with longest prefix match
     or default gateway}
```

- hledání nejdelšího prefixu ve směrovací tabulce
  - např. hledám 192.168.1.140 v:
192.168.0.0/16, 192.168.1.0/24, 192.168.1.128/25

Exkurze - rozborka adres sítí

```
-bash-2.05b$ ipcalc 192.168.1.0/25
```

```
Address: 192.168.1.0          11000000.10101000.00000001.0 00000000
Netmask: 255.255.255.128 = 25 11111111.11111111.11111111.1 00000000
Wildcard: 0.0.0.127           00000000.00000000.00000000.0 11111111
=>
Network: 192.168.1.0/25      11000000.10101000.00000001.0 00000000 (class C)
Broadcast: 192.168.1.127     11000000.10101000.00000001.0 11111111
HostMin: 192.168.1.1         11000000.10101000.00000001.0 00000001
HostMax: 192.168.1.126       11000000.10101000.00000001.0 11111110
Hosts/Net: 126               (Private Internet RFC 1918)
```

```
-bash-2.05b$ ipcalc 147.251.51.0/24
```

```
Address: 147.251.51.0          10010011.1111011.00110011 .00000000
Netmask: 255.255.255.0 = 24   11111111.11111111.11111111 .00000000
Wildcard: 0.0.0.255            00000000.00000000.00000000 .11111111
=>
Network: 147.251.51.0/24      10010011.1111011.00110011 .00000000 (class B)
Broadcast: 147.251.51.255     10010011.1111011.00110011 .11111111
HostMin: 147.251.51.1         10010011.1111011.00110011 .00000001
HostMax: 147.251.51.254       10010011.1111011.00110011 .11111110
Hosts/Net: 254
```

Směrování uvnitř AS

- S ... autonomní systém
  - r ... směrovač
- směrovač zná
  - IP adresu a masku každé podsítě v S
  - pro každou podsíť s v S definuje nejlepší sousední směrovač pro předání
  - pro síť t mimo S
    - explicitní záznamy pro sítě blízké S
    - implicitní záznam pro ostatní

Směrování uvnitř AS (2)

- Rozhodnutí, jestli IP.d leží v S v síti IP.s s maskou M.s

```
if ∃ IP.s = (IP.d and M.s) ->
    {inside S}
|| not (∃ IP.s = (IP.d and M.s)) ->
    {outside S}
```

- Směrovací algoritmy:
  - distance vector - např. RIP
    - distribuovaný směrovací protokol
  - link state - např. OSPF
    - protokol pro udržování topologie

OSPF verze 2

- Definováno v RFC 2328
- Používá vysílání LS informací a Dijkstrův algoritmus
- Každý směrovač získá kompletní mapu topologie AS (jako orientovaný graf!) a strom cest s nejmenší cenou
- Nastavení ceny spoje (pokud všechny 1, tak je to i strom nejkratších cest)
- Vysílání LS informací
  - číslo vyšší vrstvy v IP hlavičce: 89
  - při změně stavu spoje
  - periodicky minimálně 1x za 30 min.

OSPF verze 2 (2)

- Zabezpečení zpráv mezi OSPF směrovači
- Více cest se stejnou váhou
  - vyvažování zátěže
  - problém s přeuspořádáním paketů
- Směrování multicastu
  - MOSPF (RFC1584)
  - využití znalostí topologie z OSPF pro konstrukci multicastových stromů

OSPF verze 2 (3)

- Hierarchizace jednoho AS
  - oblasti (areas)
  - vysílání LS informací je omezeno na oblast
  - pro směrovače v jiné oblasti AS je oblast black-box
- Hraniční směrovače oblastí
  - jedna oblast uvnitř AS je označena jako páteřní
  - hraniční směrovače náleží do páteřní oblasti a do nejméně jedné další oblasti

OSPF verze 2 (4)

- Informace o ceně mezi oblastmi není přenášena jako informace o ceně spoje, ale jako kumulativní cena cesty
- Páteřní směrovače v AS
  - náleží pouze do páteřní oblasti
- Hraniční směrovače AS
  - používají OSPF (příp. I-BGP) dovnitř AS a BGP-4 na směrování mezi AS

Směrování mezi AS

- Typy autonomních systémů
  - koncové (stub) AS
  - multihomed AS
  - transit AS
- Autonomous system number (ASN) (RFC1930)
  - 16-bitový identifikátor
  - koncové AS jej nemusí mít přiřazené
  - přiřazuje ICANN (www.icann.org)
Internet Corporation For Assigned Names and Numbers

BGP-4

- Path-vector protocol
  - nevyměňují se pouze ceny cest, ale celé cesty zahrnující všechny skoky
- Pracuje na úrovni sítí, nikoli jednotlivých uzelů/směrovačů
- Základem jsou oznamy (advertisements)
  - zasílají se přes point-to-point spoje
  - oznam obsahuje:
adresu cílové sítě (CIDR) + atributy cesty (např. atribut path (seznam všech AS na cestě) a identita next-hop směrovače

BGP-4 (2)

- 3 základní operace
  - příjem a filtrování oznamů
  - výběr cesty
  - zasílání oznamů
- Příjem a filtrování oznamů
  - peer směrovač hlásí, do jakých AS je schopen doručovat
  - předpokládá se, že peerové nelžou!
  - možnost filtrovat (např. takové cesty, kde AS-PATH je ASN vlastního AS - problém cyklů)

BGP-4 (3)

- Výběr cesty
  - z více možných cest z různých oznamů pro daný AS vybrat jeden, a jeho next-hop směrovač zapsat do směrovacích tabulek
  - způsob výběru definuje směrovací politika (SP)
  - když pro daný AS není nastavena SP, použije se nejkratší cesta
  - www.cisco.com/warp/public/459/25.shtml

BGP-4 (4)

- Zasílání oznamů
  - administrátor definuje politiku oznamů
  - umožňuje kontrolu nad tím, do jakých AS potečou data přes adminův AS
- Politiky peerování
  - neexistují psané standardy
  - u typických komerčních ISP: přes AS tečou pouze ta data, která mají zdroj nebo cíl v daném AS
  - peerovací smlouvy jsou velký business ;-)

BGP-4 (5)

- Komunikace mezi BGP peery
  - potřeba spolehlivé komunikace (na rozdíl od OSPF, které si spolehlivost nad IP řeší samo)
  - TCP port 179
  - 4 typy zpráv: OPEN, UPDATE, KEEPALIVE, NOTIFICATION
- OPEN
  - ustavení spojení mezi BGP peery
  - obsahuje typicky autentizační informace
  - pozitivní odpověď na OPEN je KEEPALIVE

BGP-4 (6)

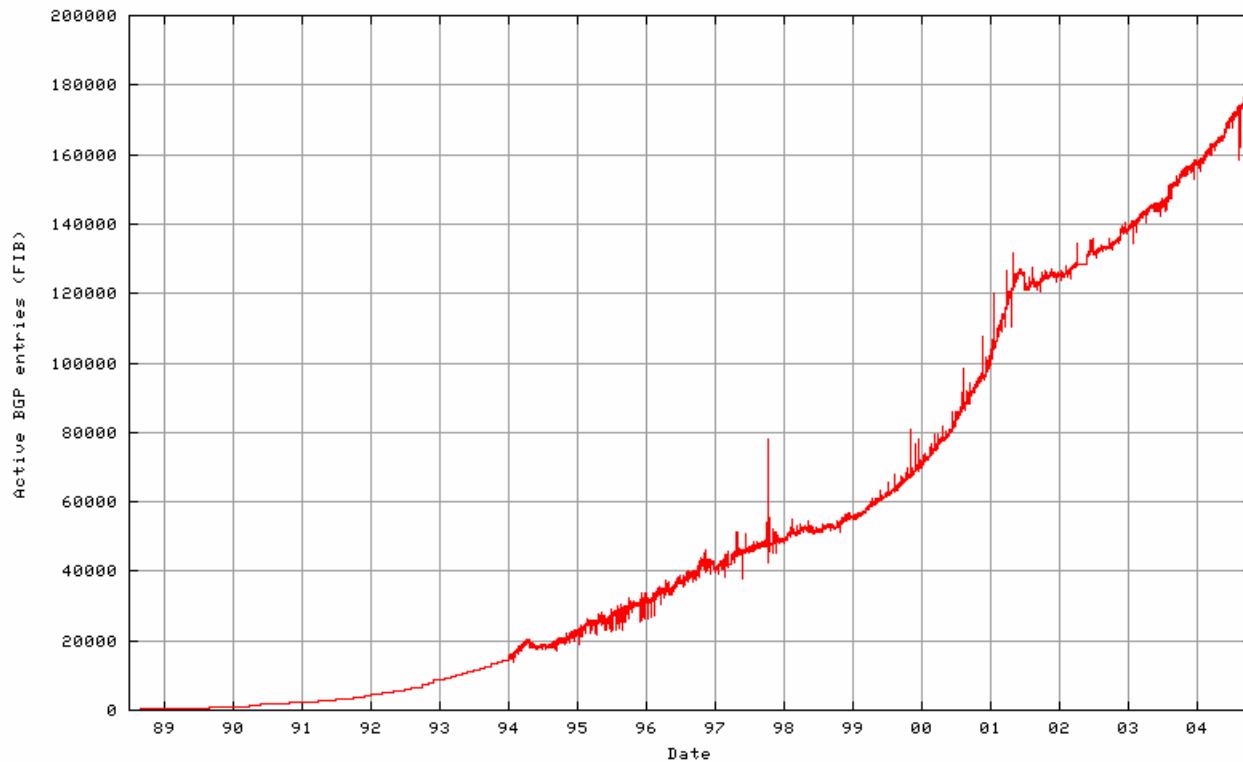
- UPDATE
  - šíření oznamů o cestách
    - oznámení, že lze přeze mne směrovat do daného AS
    - stažení takového oznamu (oznam je platný až do jeho explicitního stažení!)
- KEEPALIVE
  - pozitivní odpověd na OPEN
  - udržování spojení
- NOTIFICATION
  - oznámení o chybě nebo o ukončení spojení

I-BGP

- Distribuce informací o přilehlých AS mezi směrovači uvnitř AS
  - všechny směrovače uvnitř AS se považují za peery z pohledu I-BGP
  - I-BGP směrovače mohou oznamovat pouze cesty, které se dozvědely přímo od jiného I-BGP směrovače

Velkosti BGP tabulek

- Ukázka velikosti BGP tabulek:
<http://bgp.potaroo.net/>

Proč rozlišovat mezi směrováním uvnitř AS a mezi AS?

- Mezi AS hrají roli mnohem více následující faktory
  - politiky (protože typicky jde o peníze)
  - škálovatelnost (velikosti BGP tabulek)
- Uvnitř AS hraje spíše roli výkon